

KRONİK HASTALIK İZLEMİNDE BİYOPSİKOSOSYAL BÜTÜNLÜK

16-19 KASIM 2016
SOSYAL PEDIATRİ
KONGRESİ
ANTALYA

Prof. Dr. Sema Akman
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Nefroloji B.D.
ANTALYA

BİR FİDAN HİKAYESİ

- Fidanı diktik
- Suladık, gübre verdik, ilaçladık
- Yetmedi, sarardı
- Dibindeki toprağı havalandırdık
- Yetmedi
- Çevredeki otları da temizledik
- Süper oldu
- Aradan zaman geçti yine sarardı
- Suladık, gübre verdik, ilaçladık
- Yetmedi
- Dibindeki toprağı havalandırdık
- Yetmedi
- Çevredeki otları temizledik
- Süper oldu
- Aradan zaman geçti....

BİYOPSİKOSOSYAL YAKLAŞIM

- Kişiyi, ailesi ve çevresi ile birlikte ele alır.
- Çok yönlü bir nedensellik vardır.
- Kişinin bedenen, ruhen ve sosyal olarak iyi olması esasına dayanır.
- ***Hasta merkezli*** yaklaşım

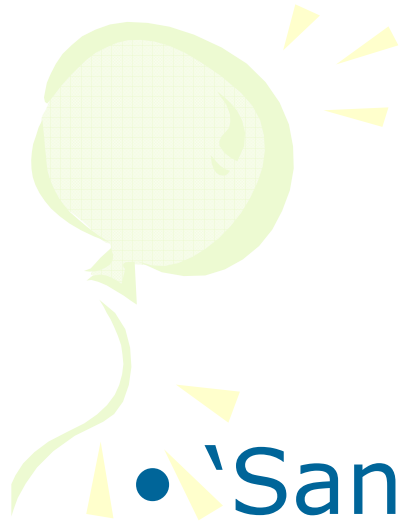

HASTALIK YOK HASTA VARDIR

HASTA K.K HASTALIK SDBY

- 14 Yaşında kız hasta
- SDBY, Böbrek nakli adayı
- Babadan nakil
- 6 ay sonra rejeksiyon ve greft kaybı
- 1 yıl sonra 2. kez haladan böbrek nakli
- Şu anda 34 yaşında 19 yıldır bu böbrekle yaşıyor

• 'Sana bütün bunları kim öğretti?

Yanıt anında geldi. 'Acı çekmek'

Albert Camus, Veba

- M.Ö 370 Hipokrat

Hastanıza karşı katı olmayın, onun durumunu dikkate alın. Durumlarının öldürücü olduğunun farkında olan bazı hastalar hekimlerinin tavrından dolayı iyileşmişlerdir.

- 1904 Sir William Osler

Nasıl bir kişinin bir hastalığı olduğunu bilmek, bir kişinin nasıl bir hastalığı olduğunu bilmekten daha önemlidir.

- 1942 Wilhelm Reich

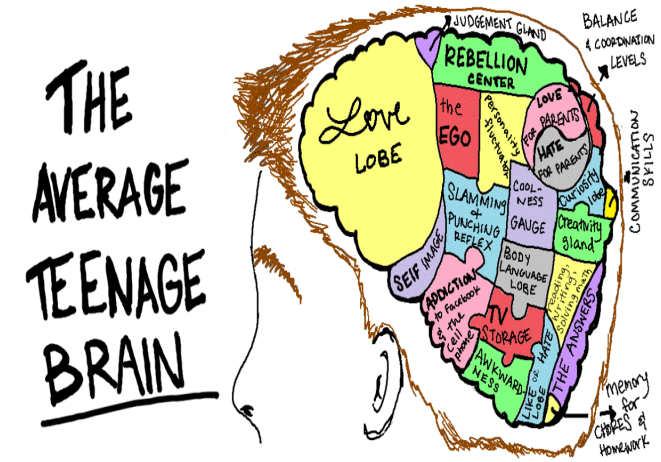
Nevrozların nedeni sosyal, ekonomik ve cinsel sorunlarla ilişkilidir.

- 1977 George L. Engel

Hastalıklar biyopsikosyal modeller geliştirilerek ele alınmalıdır

BİYOPSİKOSOSYAL YAKLAŞIM

- Beyin ve diğer organlar bir kompleks olarak birleşir, karşılıklı olarak ilişki içindedir ve fiziksel uyarılara olduğu gibi sosyal değişikliklere de duyarlıdır

Psikolojik

**Biyopsikososyal
Bütünlük**

Sosyal

Biyolojik

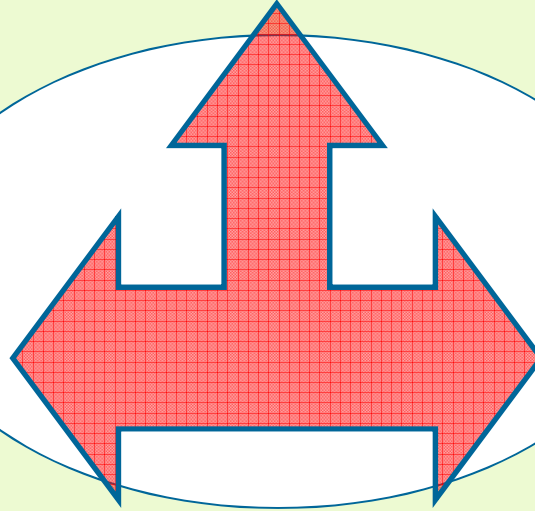
KRONİK HAŞTALAR VE BAKIMIYLA UĞRAŞANLAR

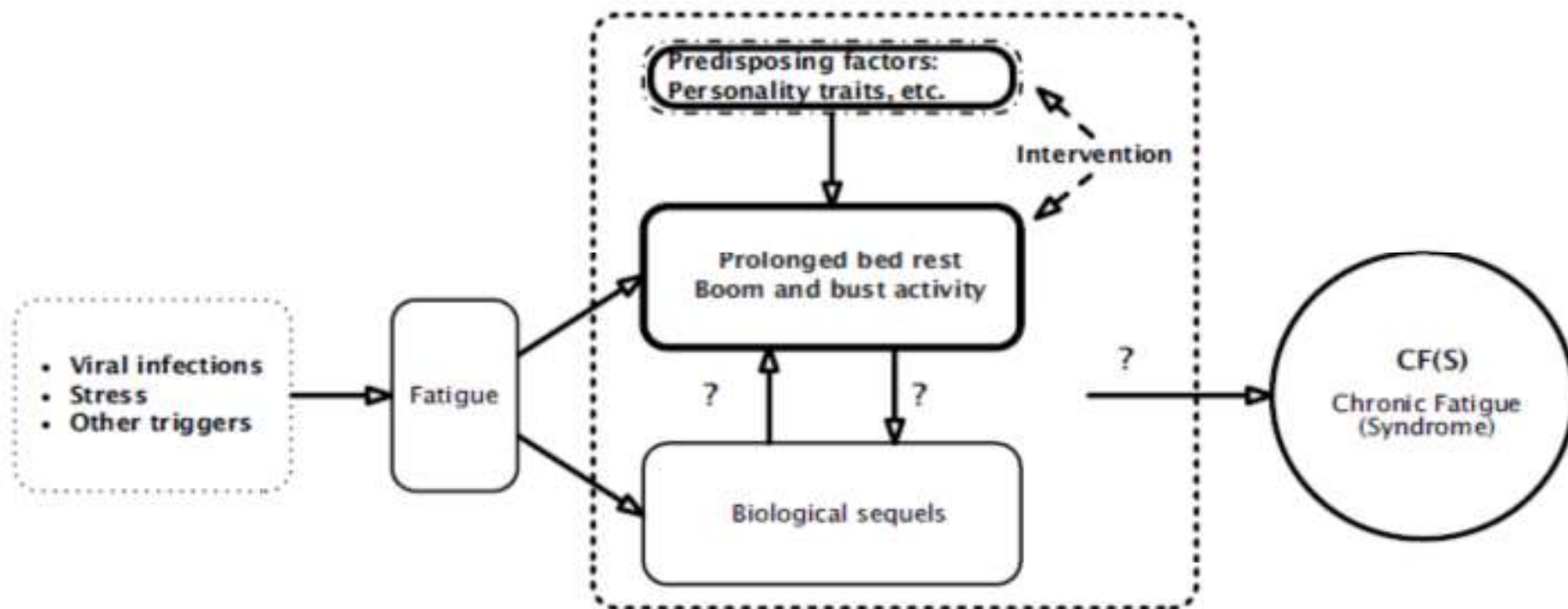
- Ölümlle sonuçlanabilecek zor sorunlarla yüz yüzedirler
- Acı çekerler(fiziksel ve ruhsal)
- Anksiyete siktir
- Depresyon eğilimdedirler
- Güçsüz hissederler
- Yaşam enerjileri düşüktür
- Sosyal etki-tepki bozulmuştur

DIŐ GÖRÜNÜŐ
DEĐİŐKLIĐI
KISITLANMA
(Sosyal bir faktör)

HASTALIĞI RED
DEPRESYON
ANKSİYETE
(Psikolojik bir
bulgu)

SDBY
YAŞ
(Biyolojik faktör)

Legenda

- Precipitating factors
- Predisposing factors
- Perpetuating factors
- Pathophysiology
- Symptoms (clinical expression)

Figure 1 The (bio)psychosocial model for 'chronic fatigue' of Harvey and Wessely.

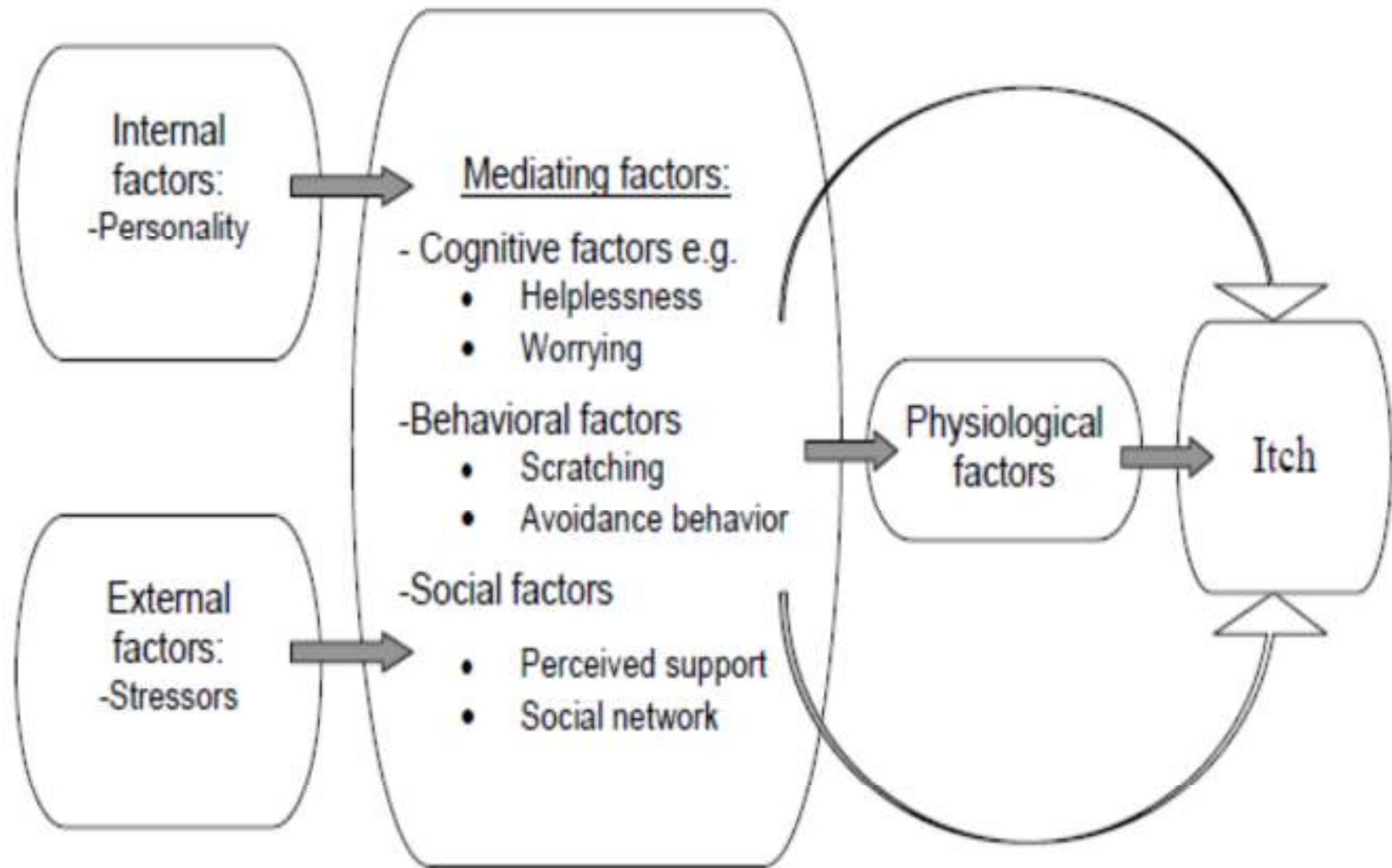
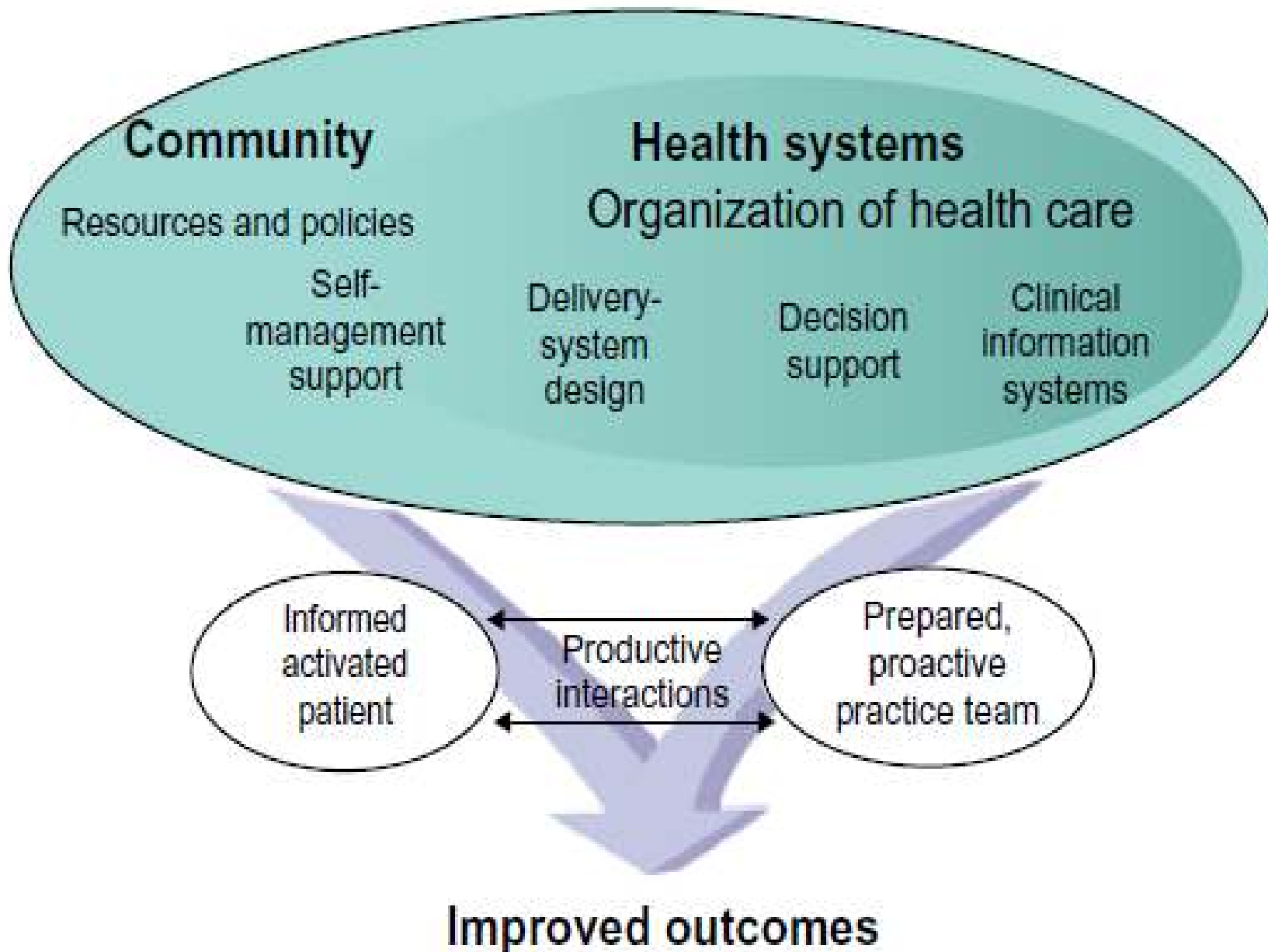
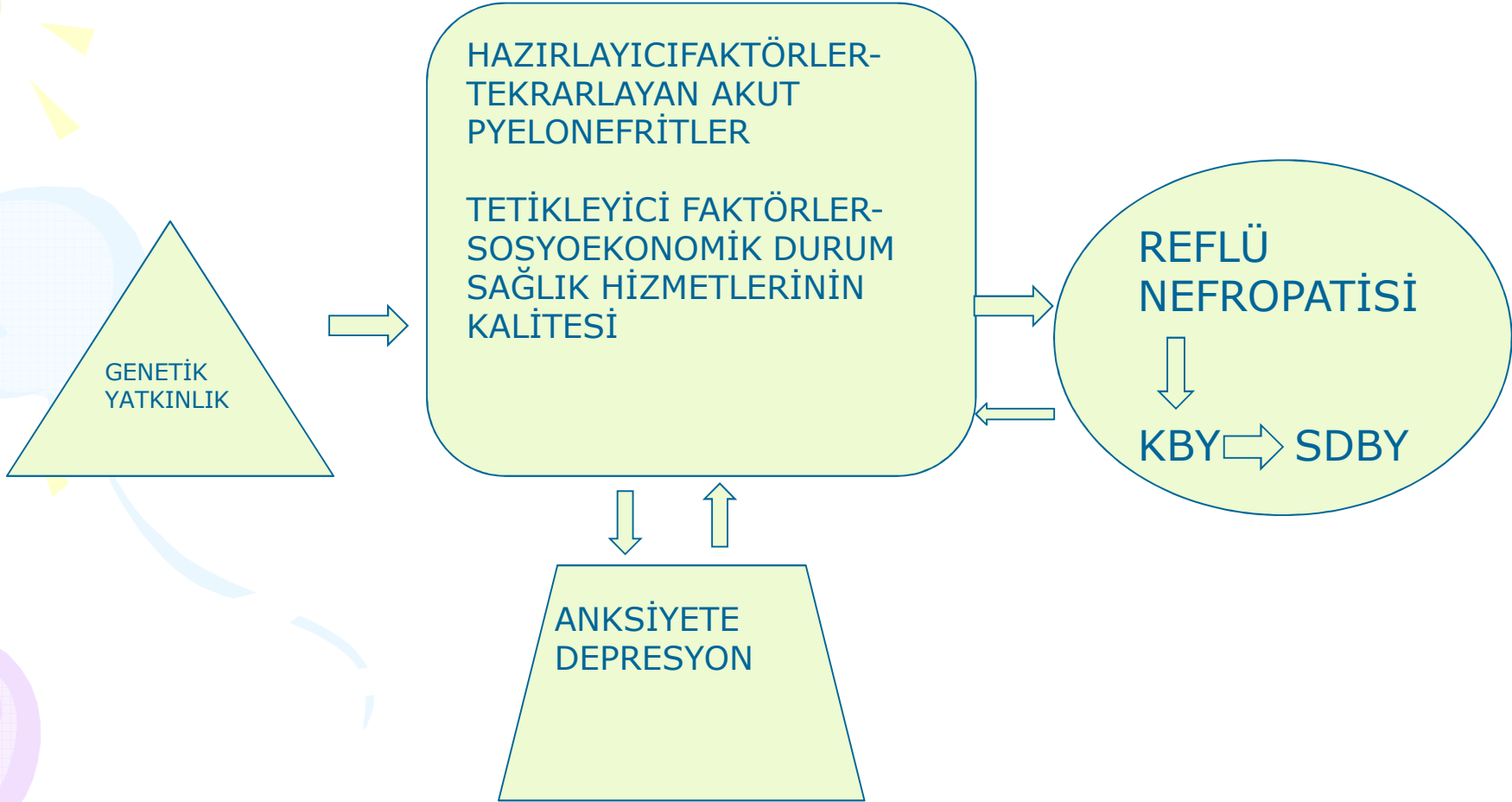

Fig. 1. Biopsychosocial model of itch.

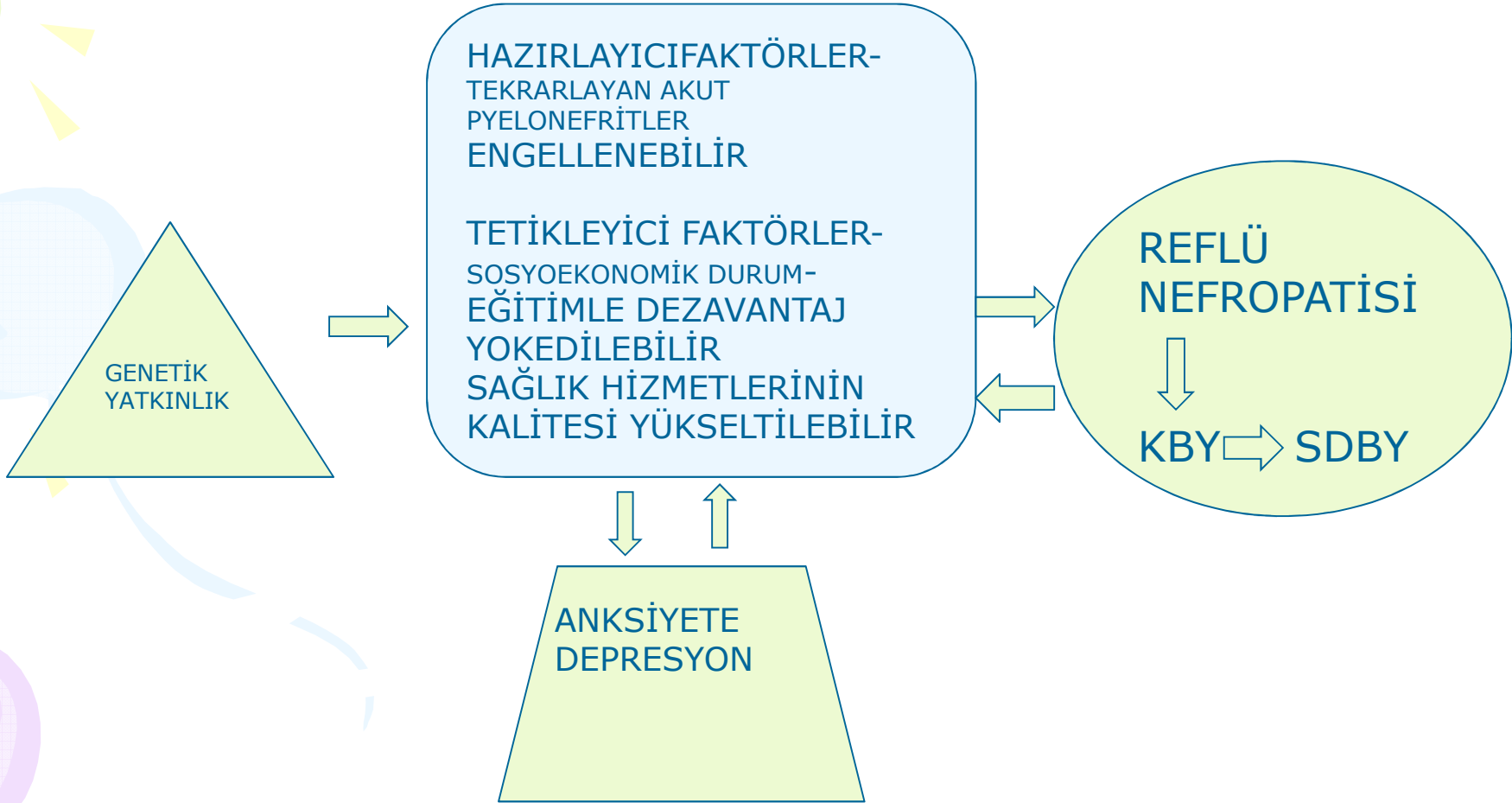
The chronic care model

REFLÜ NEFROPATİSİNDE BİYOPSİKOSOSYAL MODEL

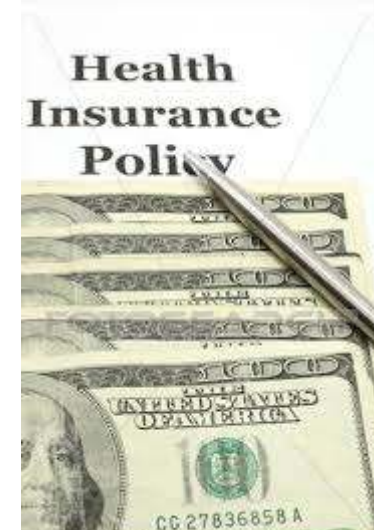

REFLÜ NEFROPATİSİNDE BİYOPSİKOSOSYAL MODEL

SAĞLIK POLİTİKALARI

- KANTİTE DEĞİL KALİTE
- YALNIZCA TEDAVİ EDİCİ DEĞİL ÖNLEYİCİ
- YALNIZCA BİREYİ DEĞİL TOPLUMU DA KAPSAYAN
- ÖZELLEŞMİŞ VE SİSTEMATİK YAKLAŞIMIN YAYGINLAŞMASI

BÖBREK NAKLİ POLİKLİNİĞİ

- DOKTOR
- DİYETİSYEN
- EĞİTİM HEMŞİRESİ
- PSİKOLOG
- SOSYAL HİZMET UZMANI

KRONİK HAŞTALIK POLİKLİNİĞİ

- DOKTOR
- DİYETİSYEN
- EĞİTİM HEMŞİRESİ
- PSİKOLOG
- SOSYAL HİZMET UZMANI

DİYABET

- Özellikle adolesanlarda tedavi uyumsuzluğu-depresyon-anksiyete yüksek
- Diyabet zenginlere göre bir hastalık ama çoğu hasta yoksul, bu durum tedaviye uyumu zorlaştırıyor
- Özel eğitimli hemşire, diyetisyen, çocuk gelişim uzmanı ve psikolog gerekli ama hiçbir merkezde hepsi birarada yok
- Diyabet kampı yapınca tedaviye uyum geçici olarak düzeliyor
- Okul uyumları fena değil

Kronik İnflamatuvar Barsak Hastalıkları

- Tedavi uyumsuzluk oranı yüksek
- Hırçın veya depresif oluyorlar
- Büyüdüklerinde dahiliyeye devretmek çok zor, gitmek istemiyorlar
- Aileler bıkkın oluyor
- Çoğunluk yoksul, hastaneye gelmeye dolmuş paraları bile yok
- Okul uyumları fena değil

ROMATOLOJİK HASTALIKLAR

- Ağrılıyken depresifler
- Sürekli enjeksiyon tedavileri anksiyeteyi arttıyor
- Ne zaman ilaçtan kurtulacağız en sık sorulan soru
- Okul devamsızlık oranları bazı hastalarda çok yüksek
- Dahiliyeye devirde zorlanıyorlar
- Özel eğitimli hemşire, psikolog v.b desteği Türkiye'de sıfır

KRONİK KALP HASTALIKLARI

- Ergenlerde tedavi uyumu kötü
- Aileler ümit içinde depresyon ve anksiyete pek görülüyor
- Ailelerin eğitim durumu tedavi uyumunu çok etkiliyor
- Bazen ailelerde çocuğunun öleceği saplantısı varken bazıları aktif spor için ısrarcı olabiliyor

EPİLEPSİ

- Depresyon sık görülüyor
- Öğretmen kötü davranıyor
- Aileler kafayı yiyor
- Ergenlerde sorun çok
- Saklamaya çalışıyor, utanıyor
- Evlenmeye engel?
- Toplum acıyor
- Psikolog

DOKTOR

- DOKTOR
- EĞİTİM HEMŞİRESİ
- PSİKOLOG
- DİYETİSYEN
- SOSYAL HİZMET UZMANI

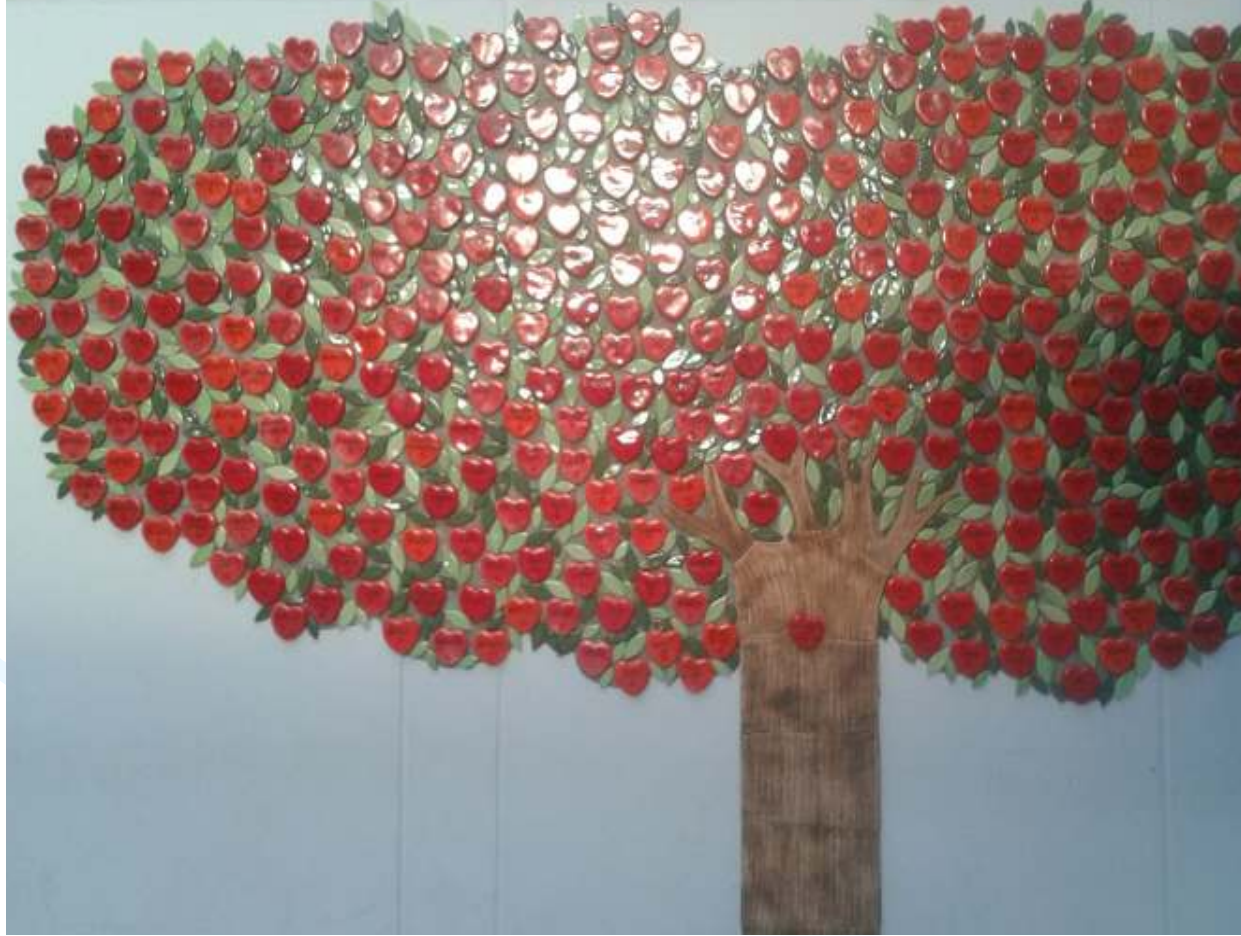

BİR HEMODİYALİZ VİZİTİ

- Günaydın Ali nasılsın
- İyiyim hocam sağ olun
- Potasyumun yükselmiş, 3 günlük yemek listende meyve ağırlıklı beslendiğini gördüm, biraz azaltmanda fayda var(diyetisyen)
- İlaçlarını düzenli alıyor musun anti-potasyumun tadı kötü diye şikayet ediyordun şekerli suyla karıştırıp denemeni söylemiştim yaptın mı(eğitim hemşiresi)
- Denedim hocam hala kötü(kahkahalar)
- Maaş bağlanacaktı ne oldu o iş(Sosyal hizmet uzmanı)
- Babam uğraşıyor hocam yakında bitecek işlemler
- Ali listende bir yaş pasta var, doğum gününe mi gittin(göz kırpar çünkü kız arkadaşı olduğunu biliyordur)
- Evet hocam kız arkadaşımın doğum günüydü
- Harika haber haftaya da senin doğum gününmüş güzel bir kutlamaya hazır ol, kız arkadaşını da getir (kahkahalar)
- Hadi hoşça kal seninle ziyaret çok keyifliydi(psikolog)

TEŞEKKÜRLER

CAN AĞACI

